

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 41/2013-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. júna 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti A. F..., t. č. vo výkone trestu, zastúpeného advokátom Mgr. M. C., T., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T/13/2008, za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo A. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T/13/2008 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Piešťany p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T/13/2008 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. A. F. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré mu j e Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á uhradiť A. F. trovy konania v sume 457,49 € (slovom štyristopäťdesiatsedem eur a štyridsaťdeväť centov) na účet jeho právneho zástupcu Mgr. M. C., T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Piešťany j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy konania v sume 457,49 € (slovom štyristopäťdesiatsedem eur a štyridsaťdeväť centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 7000060515/8180 vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 41/2013 z 11. apríla 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť A. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 T/13/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 5 To/109/2011 a sp. zn. 5 To/12/2012, bola sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietnutá.

Zo sťažnosti vyplýva, že „3. 11. 2008 bola na sťažovateľa podaná na Okresnom súde Piešťany obžaloba pre prečiny krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1. Tr. zák.“, pričom konanie je vedené pod sp. zn. 0 T/13/2008.

Sťažovateľ uviedol, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným priet'ahom, pričom ku dňu podania jeho sťažnosti ústavnému súdu nebolo toto konanie právoplatne skončené.

Sťažovateľ v nadväznosti na to navrhuje, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy vyslovil, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zároveň navrhuje prikázať okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov a napokon sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € a úhrady trov konania.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti prípisom sp. zn. Spr. 192/13 (doručeným ústavnému súdu 22. marca 2013), v ktorom sa okrem iného uvádza:

„Čo sa týka skutkovej a právnej zložitosti sporu ide o obžalobu pre prečin krádeže v štádiu pokusu v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody.

Pôvodne v danej trestnej veci konal JUDr. O. K., ktorý bol k 1. 1. 2012 preložený na iný súd, preto bola daná vec náhodným výberom pridelená sudkyňi JUDr. B. J. Úkony súdu prvého stupňa boli robené priebežne s ohľadom na viaceré dlhšie trvajúce práceneschopnosti zákonného sudcu, ako aj s ohľadom na dlho trvajúcu práceneschopnosť predsedu senátu na Krajskom súde v Trnave.

K rýchlosti konania neprispela ani skutočnosť, že obžalovaný vzniesol nedôvodnú námietku zaujatosti voči sudcovi a že voči prvému rozsudku v danej veci podal nejednoznačné odvolanie, ktoré nedoplnil ani obhajca obžalovaného. Súd musel opätovne obhajcu žiadať o doplnenie odvolania, pričom zabezpečovanie doplnenia odvolania obžalovaného taktiež predĺžilo priebeh konania.“

Súčasťou vyjadrenia okresného súdu k sťažnosti bol aj tento prehľad dosiaľ vykonaných procesných úkonov priebehu napadnutého konania:

„- Prokurátorka Okresnej prokuratúry v Piešťanoch podala na Okresný súd Piešťany dňa 3. 11. 2008 obžalobu spolu s návrh na vzatie obžalovaného do väzby.

- Dňa 4. 11. 2008 vydal sudca pre prípravné konanie JUDr. O. K. trestný rozkaz a zároveň rozhodol, že berie obžalovaného do väzby, ktorá mu začína plynúť dňa 2. 11. 2008 o 8.55 hod. Proti uzneseniu o vzatí do väzby si odsúdený podal sťažnosť a proti trestnému rozkazu zo dňa 4. 11. 2008 podal odpor. Odvolací súd sťažnosť zamietol.*
- Uznesením zo dňa 16. 12. 2008 súd žiadosť odsúdeného o prepustenie z väzby zamietol. Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený sťažnosť, ktorú dňa 10. 2. 2009 Krajský súd v Trnave zamietol.*
- Dňa 13. 2. 2009 vykonal súd hlavné pojednávanie, na ktorom odsúdený vzniesol námietku zaujatosti voči sudcovi. Sudca uznesením zo dňa 13. 2. 2009 rozhodol, že nie je vylúčený z vykonávania úkonov v trestnom konaní. Krajský súd Trnava dňa 19. 3. 2009 rozhodol, že sa sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu zo dňa 13. 2. 2009 zamieta.*
- Od dňa 16. 2. 2009 do 3. 3. 2009 bol zákonný sudca práceneschopný. Od dňa 23. do 28. marca 2009 bol zákonný sudca práceneschopný.*
- Dňa 3. 4. 2009 súd rozhodol, že zamieta žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby. Voči tomuto uzneseniu si odsúdený podal sťažnosť, ktorú dňa 16. 4. 2009 Krajský súd v Trnave zamietol.*
- Dňa 24. 4. 2009 súd vykonal hlavné pojednávanie. Dňa 27. 4. 2009 súd prepustil obžalovaného z väzby.*

- *Dňa 29. 5. 2009 súd vykonal hlavné pojednávanie a vyhlásil rozsudok, voči ktorému sa obžalovaný odvolal. Dňa 3. 9. 2009 bol spis predložený Krajskému súdu Trnava.*
- *Dňa 19. 4. 2010 bol spis Krajským súdom Trnava vrátený na Okresný súd Piešťany, nakoľko krajský súd mal pochybnosti o jednoznačnosti vyjadrenej vôle obžalovaného s podaním odvolania. Okresný súd Piešťany obratom dopytoval obžalovaného na jeho vôľu odvolať sa voči rozsudku.*
- *Dňa 10. 6. 2010 sa osobne dostavil do trestnej kancelárie obžalovaný a potvrdil podanie odvolania, ktoré bližšie neodôvodnil. Dňa 30. 6. 2010 bolo na Okresnom súde Piešťany obhajcovi obžalovaného JUDr. J. G. ústne oznámené, že vo veci má doplniť písomné odôvodnenie odvolania, čo vzal na vedomie. Obhajca v stanovenej lehote odvolanie bližšie neodôvodnil.*
- *Dňa 12. 7. 2010 bol spis opätovne predložený Krajskému súdu Trnava s vyjadrením obžalovaného, že podáva odvolanie čo do výroku o vine aj treste, ktoré obžalovaný bližšie neodôvodnil.*
- *Dňa 1. 4. 2011 bol spis Krajským súdom Trnava vrátený na okresný súd s tým, že obhajca obžalovaného je podľa § 311 odsek 2 Trestného poriadku povinný zdôvodniť podané odvolanie a v prípade ak odvolanie nespĺňa podmienky uvedené v § 311 odsek 2 Trestného poriadku, môže súd postupovať podľa § 70 Trestného poriadku.*
- *Dňa 14. 4. 2011 doplnil odôvodnenie odvolania obžalovaný a dňa 27. 5. 2011 doplnil odvolanie obhajca obžalovaného.*
- *Od dňa 30. 5. 2011 do 13. 6. 2011 bol zákonný sudca uznaný PN.*
- *Dňa 24. 6. 2011 doručil poškodený M. N. vyjadrenie k odvolaniu obžalovaného, ktoré bolo následne zasielané na vedomie obžalovanému, obhajcovi a Okresnej prokuratúre Piešťany. Dňa 1. 8. 2011 bol spis s doplnením odôvodnením odvolania a s vyjadrením poškodeného predložený Krajskému súdu Trnava.*
- *Dňa 23. 8. 2011 Krajský súd Trnava zrušil prvostupňový rozsudok Okresného súdu Piešťany a vrátil vec súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.*

- Na deň 16. 11. 2011 vytyčil súd hlavné pojednávanie, ktoré bolo zrušené pre ospravedlnenie sa obhajcu obvineného.
- Od dňa 2. 11. 2011 do 28. 11. 2011 bol zákonný sudca práceneschopný.
- Dňa 21. 12. 2011 vykonal Okresný súd Piešťany hlavné pojednávanie a vyhlásil rozsudok, proti ktorému sa odsúdený a okresný prokurátor odvolali.
- Dňa 10. 1. 2012 bola táto trestná vec pridelená náhodným výberom sudkyňi JUDr. B. J., nakoľko zákonný sudca JUDr. O. K. bol s účinnosťou od 1. 1. 2012 preložený na iný súd.
- Dňa 16. 1. 2012 bol spis predložený Krajskému súdu Trnava s odvolaním.
- V dôsledku dlhodobej práceneschopnosti predsedu senátu na krajskom súde / 5 mesiacov/ nebolo o odvolaní rozhodované. Dňa 28. 8. 2012 Krajský súd Trnava zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil súdu I. stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol. Dňa 28. 11. 2012 súd vykonal hlavné pojednávanie. Zistil, že je potrebné pripojiť spisový materiál Okresného súdu Piešťany sp. zn. 2 T/9/2011, kde nebolo doposiaľ rozhodnuté a termín pojednávania bol určený na 5. 12. 2013. Z toho dôvodu súd odročil hlavné pojednávanie na 20. 2. 2013.
- Dňa 20. 2. 2013 súd vykonal hlavné pojednávanie a vyhlásil rozsudok. Následne súd doručoval rozsudok a 11. 3. 2013 bol spis predložený do trestnej kancelárie na vypracovanie podkladacej správy a na predloženie Krajskému súdu Trnava na rozhodnutie o odvolaní. Dňa 13. 3. 2013 bol spis zaslaný Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní. “

K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zaujal stanovisko podaním (doručeným ústavnému súdu 11. júna 2013), v ktorom okrem iného uviedol:

„Vo vzťahu k vyjadreniu podpredsedníčky Okresného súdu Piešťany sp. zn. Spr. 192/13 z 19. 03. 2013 sťažovateľ v krátkosti uvádza, že súdy sú povinné organizovať svoju činnosť tak, aby spravodlivosť nebola vykonávaná s prietiahmi spôsobilými ohroziť jej účinnosť a dôveryhodnosť. Skutočnosť, že zákonná sudkyňa bola viackrát uznaná PN, nemôže byť na ujmu sťažovateľa. Zároveň bez významu nie je ani fakt, že opakovane prichádzalo k nedôslednému doručovaniu úradných písomností procesným stranám

zo strany Okresného súdu Piešťany. Vo zvyšku sťažovateľ poukazuje na obsah svojej ústavne sťažnosti.“

Obsah súvisiaceho spisu okresného súdu potvrdzuje úkony uvedené v jeho vyjadrení z 19. marca 2013, ktoré ústavný súd považuje za preukázané.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou okrem iného domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľ zároveň namieta aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01).

Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok ESĽP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. júna 1968).

Pokiaľ ide o primeranosť lehoty, v ktorej má byť vec obvineného prerokovaná, je pojem „primeraná lehota“ relatívny. Primeranosť doby konania sa posudzuje podľa konkrétnych okolností prípadu (napr. rozsudok ESĽP vo veci König v. Nemecko z 28. júna 1978).

Pri posudzovaní, či vo veci došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou

judikatúrou (IV. ÚS 26/02) zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú povaha konania, teda právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd vo veci postupoval. Povahou konania treba rozumieť nielen jeho zložitosť alebo naopak jednoduchosť na jednej strane, ale aj jeho význam pre obvineného na strane druhej.

Pokiaľ ide o význam veci pre sťažovateľa, vo všeobecnosti platí, že doba trestného konania sa posudzuje prísnejšie než doba konania v občianskoprávných veciach, a to vzhľadom na dôsledky trestného konania pre obvineného [obmedzenie práv a slobôd, vplyv na povest', postavenie v zamestnaní a pod. (napr. rozsudok ESLP vo veci Bagetta v. Taliansko z 25. júna 1987)].

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu pre naplnenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány (napr. všeobecné súdy) vec len prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony (bez ohľadu na ich počet) a právoplatne nerozhodli (napr. I. ÚS 118/02).

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, ústavný súd po oboznámení sa s vyjadreniami účastníkov a najmä s obsahom vyžiadaného spisu okresného súdu konštatuje, že vec zo skutkového, ale ani z právneho hľadiska nevykazuje črty mimoriadnej zložitosti. Ústavný súd zastáva názor, že v okolnostiach danej veci pri sústredenejšom a najmä efektívnejšom postupe okresného súdu bolo možné postupovať tak, aby bol čo najskôr odstránený stav právnej neistoty sťažovateľa. Ústavný súd napokon poznamenáva, že ani okresný súd na zložitosť veci vo svojom vyjadrení k sťažnosti nepoukázal.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd v zhode s vyjadrením okresného súdu k sťažnosti pripúšťa jeho podiel na predĺžení priebehu napadnutého konania v súvislosti „s *nejednoznačným odvolaním voči prvému rozsudku v danej veci*“. Odstraňovanie uvedeného procesného nedostatku spôsobilo predĺženie napadnutého konania, avšak podľa názoru ústavného súdu v zanedbateľnom rozsahu, a teda

nezbavilo okresný súd zodpovednosti za stav konania v čase, keď o podanej sťažnosti rozhoduje ústavný súd.

3. Napokon ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd konštatuje, že jeho postup bol síce v zásade plynulý, avšak na druhej strane nesústreďený a najmä neefektívny.

Neefektívnosť postupu okresného súdu vyplýva okrem iného z toho, že po podaní odvolania proti rozsudku okresného súdu z 29. mája 2009 a predložení súdneho spisu na rozhodnutie krajský súd uvedený spis prípisom z 19. apríla 2010 okresnému súdu bez rozhodnutia vrátil, keď okrem iného uviedol:

„Vraciame Vám trestný spis ako predčasne predložený, pretože z vyjadrenia obžalovaného na č. l. 197 nie je zistiteľné, či si odvolanie voči rozsudku okresného súdu podal, vyjadrenie je v rozpore s jednoznačným ustanovením § 310 ods. 1 Tr. por.

Samosudca okresného súdu sa musí vyjadriť, či prejav vôle obžalovaného na hlavnom pojednávaní (podá si odvolanie?) smeroval k tomu, že podáva odvolanie, a ak áno, bude potrebné postupovať podľa § 311 ods. 1, 2 Tr. por., požiadať obhajcu obžalovaného o zdôvodnenie odvolania, pretože odvolací súd je pri preskúmvaní veci ohraničený ustanovením § 317 ods. 1 Tr. por.“

Po opätovnom predložení predmetného spisu spolu s odvolaním krajský súd uznesením sp. zn. 5 To/109/2011 z 23. augusta 2011 zrušil rozsudok okresného súdu z 29. mája 2009 a vec mu vrátil na opätovné prerokovanie a rozhodnutie. Krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia z 23. augusta 2011 okrem iného uviedol:

„Krajský súd sa stotožnil s námietskou obžalovaného ohľadne výroku o treste v tom smere, že v súčasnom období sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom OS v Piešťanoch zo dňa 30. 6. 2010 vo veci pod sp. zn. 0 T/20/2010. Predmetný spis v tom čase ešte nemohol mať súd I. stupňa k dispozícii, preto bude potrebné, aby bol tento spis oboznámený na hlavnom pojednávaní na súde I. stupňa s tým, že prichádza zrejme do úvahy uloženie súhrnnému trestu obžalovanému v zmysle § 42 ods. 1 Trestného zákona.

Na základe vyššie uvedeného rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Úlohou súdu I. stupňa bude po oboznámení predmetného spisu a zvážení, či sú splnené podmienky na uloženie súhrnného trestu, rozhodnúť ohľadne výroku o treste pri poukázaní na právoplatne uznanú vinu napadnutého rozsudku zo dňa 29. 5. 2009.“

Rovnako aj druhý rozsudok okresného súdu v merite veci z 21. decembra 2011 bol uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To/12/202 z 28. augusta 2012 v celom rozsahu zrušený a vec bola okresnému súdu vrátená na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Krajský súd v odôvodnení uznesenia z 28. augusta 2012 okrem iného uviedol:

„Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 23. 8. 2011 sp. zn. 5 To/109/2011 zrušil rozsudok OS v Piešťanoch sp. zn. 0 T/13/2008 zo dňa 29. 5. 2009 podľa § 321 ods. 1 písm. b/, c/, ods. 3 Tr. por. zrušil predmetný rozsudok vo výroku o treste. Z vyššie citovaného jednoznačne vyplýva, že výrok o vine z rozsudku Okresného súdu ostal nedotknutý a dňom rozhodnutia odvolacieho súdu sa stal právoplatným. Súd I. stupňa ktorému podľa § 322 ods. 1 Tr. por. bola vec vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, nemohol teda rozhodovať o vine, pretože tento výrok v čase rozhodovania už bol právoplatný a vo svojom novom rozsudku mal iba poukázať na právoplatne uznanú vinu na základe vyššie citovaných rozhodnutí a uložiť obžalovanému zákonný trest.

Krajský súd dáva v plnej miere za pravdu okresnému prokurátorovi tiež vtom smere, že napriek zákonným podmienkam pre uloženie súhrnného trestu vo vzťahu k predchádzajúcim odsúdeniam súd I. stupňa takto nepostupoval. Dokonca v ďalšom konaní bolo zistené, že aj vo vzťahu k rozsudku OS Piešťany sp. zn. 2 T/9/2011 zo dňa 30. 5. 2011 prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu, ktorý rozsudok však ešte nie je právoplatný, a preto rozsudok súdu I. stupňa je predčasný.

Z napadnutého rozsudku súdu I. stupňa nie je vôbec zistiteľné, akými zákonnými právnymi úvahami sa súd riadil, keď vo vzťahu k predchádzajúcim odsúdeniam OS Piešťany sp. zn. 0 T/19/2010 a sp. zn. 0 T/20/2010 nepostupoval v zmysle zásad § 42 Tr. zák.

Bude potrebné zadovážiť a oboznámiť na hlavnom pojednávaní spis OS Piešťany sp. zn. 2 T/9/2011, kde bude potrebné vyčkať na právoplatnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa stým, že aj v danom prípade prichádza do úvahy uloženie súhrnného trestu. V prípade, že sú splnené vo všetkých vyššie citovaných veciach podmienky na uloženie súhrnného trestu, je namieste aplikácia ustanovenia § 42 Tr. zák., prípadne môže prichádzať do úvahy postup v zmysle § 44 Tr. zák.“

Pokiaľ okresný súd vo vyjadrení k sťažnosti odôvodňoval svoju nečinnosť práceneschopnosťou zákonného sudcu, tento argument ústavný súd nemohol akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd už viackrát (I. ÚS 23/03, II. ÚS 153/06) poukázal na to, že personálne problémy (vrátane práceneschopnosti zákonného sudcu) a nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia (m. m. I. ÚS 55/2002). Okresný súd vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné usudzovať, že v danej veci ide o takýto prípad.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že okresný súd svojím postupom v napadnutom konaní porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo

postupom okresného súdu porušené, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ sa domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 6 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázal najmä na to, že *„neprimerané prietahy v konaní a jeho trestnej veci spôsobili, že sťažovateľ sa viac ako 4 roky nachádza v stave právnej neistoty, pričom tento stav zásadne ovplyvnil jeho verejný či rodinný život“*.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 0 T/13/2008 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, ako aj skutočnosť, že

posudzované konanie nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho s'ťažnosti advokátom Mgr. M. C. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, porada so s'ťažovateľom v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov uskutočnená 15. februára 2013 a spísanie s'ťažnosti a jej podanie, t. j. 3 x 130,16 €) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 390,48 € a 3 x 7,81 € režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky), čo predstavuje sumu 413,91 €.

Právny zástupca s'ťažovateľa si uplatnil aj úhradu za stratu času v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky za cestu z Trnavy do Leopoldova a späť uskutočnenú 15. februára 2013 v rozsahu dve započaté polhodiny za čas strávený cestou do Leopoldova a späť, teda 2 x 13,01 €, čo predstavuje sumu 26,02 €.

Právny zástupca s'ťažovateľa si taktiež uplatnil v súlade s § 15 písm. a) vyhlášky cestovné za cestu osobným motorovým vozidlom z T. do L. a späť (spolu 40 km) uskutočnenú 15. februára 2013. Pri spotrebe pohonných hmôt použitého osobného motorového vozidla... 7,2 l/100 km celková hodnota cestovného bola (40 km x 0,183 € = 7,32 € + 7,2 x 1,422 = 10,24 €), teda cestovné spolu je 17,56 €.

Na základe uvedeného ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania v celkovej sume 457,49 €, ktorú na účet jeho právneho zástupcu zaplatí Kancelária ústavného súdu (bod 4 výroku tohto nálezu), keďže bol ustanovený ústavným súdom.

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet Kancelárie ústavného súdu (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 5 výroku tohto nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júna 2013